

Sygn. akt III U 863/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 października 2015 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant st. sekr. sądowy Katarzyna Maziarczyk - Kotwica

po rozpoznaniu w dniu 7 października 2015 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy L. K.

przy udziale R. K.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o uchylenie decyzji ostatecznej o podleganiu i ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników

na skutek odwołania L. K.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 10 czerwca 2014 r., **znak:** PU- (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala, iż zainteresowany R. K. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresie od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 26 stycznia 2014 r. i w związku z tym istniał obowiązek opłacania składek za R. K. w w/w okresie.

Sygn. akt III U 863/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 7 października 2015 r.

Decyzją z dnia 10 czerwca 2014 r. znak: PU (...) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego uchylił decyzję z dnia 17 września 2013 r. znak PU- (...) o podleganiu ubezpieczeniu społecznemu rolników, a także decyzję z dnia 28 stycznia 2014 r., znak PU- (...) o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników.

W podstawie prawnej organ rentowy odwołał się do art. 59 ust. 3 w zw. z art. 36 ust. 1 pkt 1 i art. 52 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r.

o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz.1403 z późn. zm.), art. 83 a ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 1442 z późn. zm.) w zw. z art. 151 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 267).

W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 13 września 2013 r. do rolniczego organu rentowego wpłynęły dokumenty w celu ubezpieczenia R. K. jako domownika. Na podstawie zebranego materiału dowodowego, Prezes KRUS decyzją z dnia 17 września 2013 r. stwierdził podleganie R. K. ubezpieczeniu społecznemu rolników jako domownika począwszy od dnia 1 stycznia 2013 r. Następnie w dniu 27 stycznia 2014 r. do organu rentowego wpłynęły zgodne oświadczenia rolnika L. K. oraz domownika R. K. z informacją, że R. K. nie pracuje w gospodarstwie rolnym (...). W związku z tym, Prezes KRUS decyzją z dnia 28 stycznia 2014 r. stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników R. K. jako domownika od dnia 27 stycznia 2014 r.

W dniu 5 maja 2014 r. organ rentowy uzyskał informację, iż R. K. począwszy od dnia 1 maja 2011 r. prowadzi działalność na własny rachunek w Niemczech, a fakt ten nie był znany organowi rentowemu w dniu wydania decyzji, tj. w dniu 17 września 2013 r.

Na podstawie powyższego Prezes KRUS uchylił decyzję o podleganiu ubezpieczeniu społecznemu rolników, a także decyzję o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników pozostawiając tym samym w mocy stan faktyczny na dzień 1 października 2002 r. o niepodleganiu ubezpieczeniu społecznemu rolników przez R. K. począwszy od wskazanego dnia.

W dniu 8 lipca 2014 r. wnioskodawczyni L. K. złożyła odwołanie od powyższej decyzji zaskarżając ją w całości odnośnie ustania ubezpieczenia społecznego rolników dotyczącego domownika R. K. oraz bezzasadne przyjęcie, że nie podlega on ubezpieczeniu społecznemu od dnia 1 października 2012 r. i jednocześnie wniosła o uchylenie zaskarżonej decyzji oraz przyjęcie, że domownik R. K. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników jako domownik, aż do ustania tego ubezpieczenia z dniem 31 grudnia 2012 r.

W uzasadnieniu wskazała, że w jej ocenie, na podstawie dotychczasowej sytuacji faktycznej i prawnej, ubezpieczenie społeczne R. K. jako domownika istniało do końca grudnia 2012 r. Wówczas opłacane były składki na ubezpieczenie społeczne i jej zdaniem nie zaistniała też żadna okoliczność, która ubezpieczenia te czyniłaby bezskutecznym. Zarzuciła, że w zaskarżonej decyzji brak jest podstaw do zmiany okresu ubezpieczenia.

Ostatecznie wnioskodawczyni wniosła o ustalenie, że R. K. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 stycznia 2013 r. do 26 stycznia 2014 r.

W odpowiedzi na odwołanie Prezes KRUS wniósł o jego oddalenie.

W uzasadnieniu rolniczy organ rentowy podniósł, że R. K. został włączony do ubezpieczenia społecznego rolników w pełnym zakresie, począwszy od dnia 14 listopada 2000 r. na mocy decyzji Prezesa KRUS z dnia 6 grudnia 2000 r. Następnie decyzją z dnia 20 września 2002 r. Prezes KRUS stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników R. K.

w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego oraz emerytalno – rentowego od dnia 1 października 2002 r. z uwagi na nabycie przez zainteresowanego prawa do świadczenia rentowego. Następnie w dniu 13 września 2013 r. L. K. dokonała zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego rolników syna R. K. jako domownika mieszkającego

i pracującego w jej gospodarstwie rolnym od dnia 1 stycznia 2013 r. Również w tym samym dniu, R. K. złożył oświadczenie, że nie podlega innemu ubezpieczeniu, nie prowadzi działalności gospodarczej, nie pracuje za granicą, a od 1 stycznia 2013 r. pracuje w gospodarstwie rolnym rodziców, w następstwie czego Prezes KRUS decyzją z dnia 17 września 2013 r. stwierdził podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników przez R. K., w pełnym zakresie od dnia 1 stycznia 2013 r. jako domownika w gospodarstwie rolnym (...)

Następnie w dniu 9 stycznia 2014 r. KRUS otrzymał pismo z (...) (...) w R., z którego uzyskał informację, że R. K. ubiega się o świadczenie rodzinne

w Niemczech. Po przeprowadzonej wizytacji w domu Państwa K., organ rentowy ustalił, że R. K. nie mieszka w Niemczech, a jedynie jego żona, która także pobiera zasiłek na dzieci. Ponadto ustalono również, że od dnia 27 stycznia 2014 r. R. K. zrezygnował z pracy w gospodarstwie rolnym u matki, na skutek czego wnioskodawczyni zwróciła się z prośbą o wyłączenie syna z ubezpieczenia społecznego rolników od wskazanego wyżej dnia.

W oparciu o powyższe, Prezes KRUS decyzją z dnia 28 stycznia 2014 r. stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników R. K.

w pełnym zakresie od dnia 27 stycznia 2014 r. Jednakże wobec uzyskania informacji w dniu 5 maja 2014 r. z niemieckiej instytucji, że uprawniony od 1 maja 2011 r. pracował w Niemczech jako osoba prowadząca działalność na własny rachunek, Prezes KRUS postanowieniem z dnia 26 maja 2015 r. działając z urzędu wznowił postępowanie i w rezultacie wydał zaskarżoną decyzję.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 6 grudnia 2000 r., znak: (...), Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdziła, że zainteresowany R. K. podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników – ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu oraz ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu i jednocześnie istnieje obowiązek opłacania z tego tytułu składek od 14 listopada 2000 r., a do opłacania składek obowiązana jest L. K..

W dniu 24 lipca 2002 r. uprawniony złożył wniosek o rentę inwalidzką rolniczą, oświadczając w nim, iż jest domownikiem w gospodarstwie rolnym. Na mocy decyzji z dnia 10 września 2002 r. R. K. nabył prawo do świadczenia rentowego począwszy od dnia 1 lipca 2002 r. i pobierał je do dnia 31 grudnia 2012 r.

W dniu 13 września 2013 r. L. K. ponownie zgłosiła do ubezpieczenia społecznego rolników syna R. K.. W aktach rolniczego organu rentowego zalega zaświadczenie z dnia 13 września 2013 r. wystawione przez Urząd Gminy F., z którego wynika, że wraz

z mężem J. K., figuruje jako podatnik podatku rolnego z gruntów; oświadczenie L. K. z dnia 13 września 2013 r. o prowadzeniu działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym; oświadczenie R. K. z dnia 13 września 2013 r. o niepodleganiu innemu ubezpieczeniu oraz nieprowadzeniu działalności gospodarczej i nieposiadaniu gruntów rolnych; oświadczenie R. K. z dnia 13 września 2013 r. z którego wynika, że pracuje w gospodarstwie rolnym, a od 1 stycznia 2013 r. nie pracował za granicą; zaświadczenie z dnia 13 września 2013 r. wystawione przez Urząd Gminy F., z którego wynika, że uprawniony figuruje jako podatnik podatku rolnego z gruntów.

Decyzją z dnia 17 września 2013 r. znak(...) Prezes KRUS stwierdził podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników przez R. K. od 1 stycznia 2013 r. i jednocześnie zobowiązał L. i J. K. do opłacania składek za ww. osobę.

W dniu 9 stycznia 2014 r. do organu rentowego wpłynęło pismo z (...) Polityki Społecznej w R., którym zwrócono się o udostępnienie danych dotyczących podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników przez R. K., podnosząc, że informacja ta konieczna jest do właściwego załatwienia sprawy dla instytucji właściwej do wypłaty świadczeń rodzinnych, w związku z ubieganiem się o w/w świadczenie przez Państwa K. na terenie Niemiec.

Prezes KRUS decyzją z dnia 28 stycznia 2014 r. stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników w stosunku do R. K.

w zakresie ubezpieczenia wypadkowego, chorobowego, macierzyńskiego oraz emerytalno – rentowego, począwszy od 27 stycznia 2014 r.

W dniu 5 maja 2014 r. do KRUS wpłynęła dokumentacja z niemieckiej instytucji (...) H. – F., którą w dniu 26 maja 2014 r. przetłumaczono na język polski, a wynika z niej, że R. K. pracował jako osoba prowadząca działalność na własny rachunek

w Niemczech począwszy od dnia 1 maja 2011 r.

Decyzją z dnia 26 maja 2014 r. Prezes KRUS postanowił wznowić postępowanie w sprawach zakończonych decyzjami ostatecznymi z dnia 17 września 2013 r. i z dnia 28 stycznia 2014 r.

W rezultacie zaskarżoną decyzją z dnia 10 czerwca 2014 r. Prezes KRUS uchylił decyzje z dnia 17 września 2013 r. (o podleganiu ubezpieczeniu społecznemu rolników) i z dnia 28 stycznia 2014 r. (o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników).

Dowód:

- decyzja KRUS z dnia 6.12.2000 r.,
- wniosek o rentę inwalidzką rolniczą z dnia 24.07.2002 r.,
- decyzja Prezesa KRUS z dnia 10.09.2002 r.,
- decyzja Prezesa KRUS z dnia 20.09.2002 r.,
- wypis z decyzji z dnia 7.10.2005 r.,
- decyzja Prezesa KRUS z dnia 17.11.2006 r.,
- decyzja Prezesa KRUS z dnia 17.12.2009 r.,
- zgłoszenie z dnia 13.09.2013 r.,
- zaświadczenie z dnia 13.09.2013 r.,
- oświadczenia L. i R. K. z dnia 13.09.2013 r.,
- decyzja Prezesa KRUS z dnia 17.09.2013 r.,
- pismo (...) R. z dnia 9.01.2014 r.,
- oświadczenie z dnia 20.01.2014 r.,
- oświadczenia z dnia 27.01.2014 r.,
- decyzja Prezesa KRUS z dnia 28.01.2014 r.,
- dokumentacja niemieckiej instytucji,
- decyzja Prezesa KRUS z dnia 26.05.2014 r.,
- decyzja Prezesa KRUS z dnia 10.06.2014 r.,

w aktach organu rentowego.

Sąd ustalił, że R. K. po ukończeniu szkoły zawodowej pomagał w gospodarstwie rolnym rodziców. Podczas przygotowywania opału na zimę uległ wypadkowi, w którym stracił trzy palce u ręki. Na mocy decyzji KRUS otrzymał świadczenie rentowe, które pobierał do 31 grudnia 2012 r.

W międzyczasie uprawniony zawarł związek małżeński, z którego urodziło się troje dzieci. Początkowo małżonkowie mieszkali u rodziców R. K., jednakże z uwagi na bardzo ciężką sytuację materialną,

w 2011 r. zainteresowany na krótki okres wyjechał do Niemiec. Rozpoczął starania o mieszkanie socjalne w Niemczech i w tym celu musiał zarejestrować działalność na własny rachunek, gdyż warunkiem otrzymania mieszkania, było zameldowanie w Niemczech oraz stała praca.

Sąd ustalił również, że w rezultacie R. K. nie podjął w Niemczech stałej pracy, z uwagi na brak znajomości języka oraz swoje inwalidztwo, a okres ubezpieczenia wynosił jedynie jeden miesiąc (kwiecień 2011 r.). Powrócił do K. i w dalszym ciągu pracował w gospodarstwie rolnym rodziców.

Gospodarstwo rolne rodziców wnioskodawcy jest niewielkie. Uprawiano w nim zboże, ziemniaki, koszone trawę, niezbędną w hodowli zwierząt.

W spornym okresie rodzice wnioskodawcy posiadali krowy, świnie, drób.

Zainteresowany R. K. wraz z żoną i dziećmi w styczniu 2014 r. wyjechał na stałe do Niemiec. Do momentu wyjazdu cały czas pracował jednak w gospodarstwie rolnym rodziców. Pracował przez co najmniej 4 godziny dziennie, wykonywał wszystkie prace niezbędne w gospodarstwie, był zresztą jedynym mężczyzną mogącym pracować w gospodarstwie (ojciec wnioskodawcy już wówczas ciężko chorował).

Sąd ustalił nadto, że R. K. w okresie od 1 maja 2011 r. do 6 sierpnia 2014 r. nie był ubezpieczony w (...) B. Wirtembergii w Niemczech.

Dowód:

- pismo R. K. z dnia 25.09.2014 r.,

- pismo (...) B. W. z dnia 12.11.2014 r.,

- przesłuchanie świadków: J. F., k. 65,

K. R., k. 65,

- przesłuchanie wnioskodawczynie L. K., k. 65.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego oraz zgromadzonych w ramach toczącego się w sprawie sądowego postępowania dowodowego, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a nadto ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Ponadto ustalenia stanu faktycznego Sąd oparł na zeznaniach świadków J. F. i K. R., a także wnioskodawczynie L. K.. Wnioskodawczynie i świadkowie potwierdzili, że R. K. w spornym okresie mieszkał w domu rodzinnym i pracował w gospodarstwie rolnym rodziców.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadków i wnioskodawczynie, jako zgodne z dowodami z dokumentów. Zeznania te wzajemnie się potwierdzają i uzupełniają w zakresie ustaleń dotyczących pracy R. K. w gospodarstwie rolnym rodziców.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawczynie L. K. należy uznać za uzasadnione.

Art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t. j. Dz. U. 2013 r., poz. 1403 ze zm.) stanowi, że ubezpieczeniu wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu podlega mocy ustawy:

1) rolnik, którego gospodarstwo obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny,

2) domownik rolnika, o którym mowa w pkt 1, jeżeli ten rolnik lub domownik nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo nie ma ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Z art. 16 ust. 1 cytowanej ustawy wynika, że ubezpieczeniu emerytalno - rentowemu podlega z mocy ustawy:

1) rolnik, którego gospodarstwo obejmuje obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub dział specjalny;

2) domownik rolnika, o którym mowa w pkt 1;

3) osoba pobierająca rentę strukturalną współfinansowaną ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji (...) Funduszu (...)

i (...) lub ze środków pochodzących z (...) Funduszu Rolnego na rzecz (...) O. (...);

4) małżonek osoby, o której mowa w pkt 3, jeżeli renta strukturalna współfinansowana ze środków pochodzących z (...) (...) Funduszu (...) lub ze środków pochodzących z (...) Funduszu Rolnego na rzecz (...) O. (...) wypłacana jest ze zwiększeniem na tego małżonka.

Przepisów ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1 i 2 nie stosuje się do osoby, która podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub ma ustalone prawo do emerytury lub renty, lub ma ustalone prawo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych (ust. 3 art. 16).

Według art. 3a ust. 1 powołanej ustawy ubezpieczenie ustaje od dnia następującego po dniu, w którym ustały okoliczności uzasadniające podleganie ubezpieczeniu, z zastrzeżeniem ust. 3.

Jednocześnie wskazać należy, iż przez osobę podlegającą innemu ubezpieczeniu społecznemu rozumie się osobę podlegającą obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych lub objętą przepisami o zaopatrzeniu emerytalnym (art. 6 pkt 13 cyt. ustawy).

Istotą sporu w niniejszym postępowaniu było ustalenie, czy R. K. w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 26 stycznia 2014 r. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników.

Postępowanie dowodowe wykazało, że decyzja Prezesa KRUS z dnia 10 czerwca 2014 r. okazał się błędna. W pierwszej kolejności Sąd przeprowadził dowody na okoliczność wykazania okresu ubezpieczenia R. K. na terenie Niemiec i ustalił, że nie podlegał on temu ubezpieczeniu w spornym okresie, a nawet w okresie wcześniejszym, bo od 1 maja 2011 r. do 6 sierpnia 2014 r.

Ponadto Sąd ustalił, że R. K. spełnił warunki do objęcia ubezpieczeniem społecznym jako domownik rolnika. Był bowiem osobą bliską rolnikowi, ukończył 16 lat, pozostawał z rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym i zamieszkiwał na terenie jego gospodarstwa rolnego oraz stale pracował w tym gospodarstwie rolnym i nie był związany z rolnikiem stosunkiem pracy.

W oparciu o dowody z zeznań świadków i wnioskodawczyni, a także

z oświadczenia zainteresowanego ustalono, że do momentu ostatecznego wyjazdu z Polski, zainteresowany pracował w gospodarstwie rolnym rodziców, pomagał im w prowadzeniu tego gospodarstwa i nie podlegał w tym czasie innemu ubezpieczeniu społecznemu, a więc spełnił wszystkie warunki ustawowe do ubezpieczenia jako domownik. Wcześniejsze wyjazdy jak np.

w kwietniu 2011 r. wynikały jedynie z poszukiwania pracy, co w tamtym okresie nie powiodło się, a same wyjazdy były krótkotrwałe. W oparciu

o powyższe Sąd ustalił, że zainteresowany winien być wyłączony

z ubezpieczenia społecznego rolników dopiero po dniu 26 stycznia 2014 r.,

a więc wówczas, kiedy złożył oświadczenie o zaprzestaniu wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym rodziców.

Należy w tym miejscu przywołać wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 1996 r. (II URN 3/95, OSNP 1996/16/239), zgodnie z którym

w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w § 22 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 237, poz. 1412) dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami.

W związku z powyższym zaskarżona decyzja podlegała zmianie

w zakresie, że zainteresowany R. K. począwszy 1 stycznia 2013 r. do 26 stycznia 2014 r. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników

i w związku z tym istniał również obowiązek opłacania składek za wskazany okres.

Mając na uwadze powyższe w oparciu o art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z powołanymi wyżej przepisami prawa orzeczono, jak w sentencji wyroku.